

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

INTERN GEBRUIK

Memo gesprek met de parlementsleden Kosovo

Betrekken bij Gesprek Kosovaarse parlementsdelegatie, donderdag 13 juni 14:00-15:00
datum 12 juni 2019
pagina 1/5

Vaste commissie voor EU-Zaken
H. Degens
Binnenhof 1a
2513 AA Den Haag
T 5613
M 0615106251
E h.degens@tweedekamer.nl

Bezoekende delegatie

1. Time Kadriaj First Vice Chairperson - Committee on Foreign Affairs, Diaspora and Strategic Investments
2. Glauk Konjufca Member - Committee on Foreign Affairs, Diaspora and Strategic Investments
3. Fatmire Kollçaku Member - Committee for European Integration
4. Zenun Pajaziti Member - Committee for European Integration
5. Visar Ymeri Member - Committee for European Integration
6. Milaim Zeka Member - Committee for European Integration

Van de ambassade van Kosovo in Den Haag:

Lirim Greiçevci, Ambassador
Besnik Ramadanaj, Counsellor

Kosovo algemeen

Officiële naam: Republiek Kosovo
Hoofdstad: Pristina
Bevolking: 1,9 miljoen
Talen: Albanees (officiële taal) 94.5%, Bosnisch 1.7%, Servisch (officiële taal) 1.6%.

Onafhankelijkheid uitgeroepen op 17 augustus 2008 en erkend door 111 landen. Onder de landen die Kosovo **niet** erkennen zijn onder andere Bosnië en Herzegovina, Moldavië, Roemenië en Griekenland

Servië blijft de onafhankelijkheid van Kosovo verwerpen, maar in april 2013 zijn de twee landen overeengekomen tijdens de door de EU gefaciliteerde besprekingen om de betrekkingen te normaliseren. Dit is nog geen definitieve oplossing van het geschil. Kosovo streeft naar volledige integratie in de internationale gemeenschap en streeft naar bilaterale erkenningen en lidmaatschappen in internationale organisaties. Kosovo ondertekende in 2015 een stabilisatie- en associatieovereenkomst met de EU en werd door een EU-rapport uit 2018 genoemd als een van de zes westelijke Balkanlanden die zich

bij de organisatie kunnen aansluiten zodra het voldoet aan de criteria om toe te treden. Kosovo streeft ook naar lidmaatschap in de VN en in de NAVO.

Kosovo politiek

De president en leider van de Democratische Partij van Kosovo (PDK) is Hashim Thaci (sinds april 2016 tot 2021).

Vergadering van de Republiek: Eenkamerstelsel. 120 leden, 100 leden rechtstreeks verkozen door evenredige vertegenwoordiging en 20 zetels gereserveerd voor etnische minderheden - 10 voor Serviërs en 10 voor andere etnische minderheden 19 commissies.

Laatste verkiezingen 11 juni 2017 (opkomst 41,3%).

Verkiezingen

Op 11 juni 2017 waren de laatste verkiezingen.

De regering van Kosovo werd naar huis gestuurd met een motie van wantrouwen. Premier Isa Mustafa en zijn kabinet waren verkiezingsbeloften niet nagekomen. De oppositie beschuldigde de regering ook van het veroorzaken van onrust in het land.

Servië

Servië protesteert met verschillende andere staten tegen de erkenning door de VS en andere staten van de verklaring van Kosovo van zijn status als soevereine en onafhankelijke staat in februari 2008.

Etnische Servische gemeenten langs de noordgrens van Kosovo bestrijden de definitieve status van de grens tussen Kosovo en Servië. Enkele duizenden door de NAVO geleide Kosovaarse vredestroepen (KFOR) onder de interim-missie van de VN in Kosovo blijven de vrede in Kosovo bewaren tussen de etnisch Albanese meerderheid en de Servische minderheid in Kosovo; Kosovo en Macedonië hebben in september 2008 hun grens afgebakend.

Relatie met Servië actueel

De regering van Kosovo maakte op 28 december 2018 bekend het importtarief van 100 procent verder uit te breiden. Die gaat nu naast lokale producten ook gelden voor alle internationale producten die het land via Servië binnenkomen. Zie [bericht](#).

Interview met Hashim Thaci, president van Kosovo, over Brexit, het vooruitzicht van vrede tussen zijn land en Servië, en de zaak om lid te worden van de NAVO. Zie [bericht](#).

Servië heeft zijn troepen eind mei in paraatheid gebracht en Rusland beschuldigde Kosovo van provocatie nadat een Kosovaarse politieoperatie ter bestrijding van de misdaad in een regio die voornamelijk door Serviërs bevolkt werd, leidde tot schermutselingen. Zie [bericht](#).

De door de EU gesteunde Top van Berlijn over de Westelijke Balkan is er niet in geslaagd de onderhandelingen over de normalisatie van de betrekkingen tussen Kosovo en Servië te hervatten en een nieuwe poging om de impasse te

beëindigen moet tot juli wachten wanneer de leiders elkaar weer spreken in Parijs. Zie [bericht](#).

Internationale erkenning

Vooralsnog erkent iets meer dan de helft van de landen de onafhankelijkheid van Kosovo. Daaronder de VS en 23 van de 28 EU-lidstaten, inclusief Nederland. het proces van erkenning vrijwel tot stilstand gekomen. In 2012 bestond de lijst uit iets minder dan honderd landen. Suriname was nummer 112 in 2016. Sindsdien zijn er drie landen bijgekomen. De erkenning van Kosovo is ingetrokken door Grenada, het Gemenebest van Dominica, Suriname, Liberia, Sao Tomé en Principe, Guinee-Bissau, Burundi, Papoea-Nieuw-Guinea en Lesotho. Zie [bericht](#).

Visumliberalisatie

Het Europees Parlement heeft zijn standpunt ten aanzien van de visumliberaliseringskwesitie in Kosovo opnieuw bevestigd. Met een meerderheid van 331 stemmen voor, 126 tegen en 12 onthoudingen, hebben de leden van het Europees Parlement laten zien dat zij klaar zijn voor onderhandelingen met de Raad, zodat Kosovaren zo snel mogelijk visumvrij naar de Schengen-ruimte kunnen reizen. Zie [bericht](#).

Lidmaatschap NAVO

Op 14 december 2018 heeft de regering van Kosovo verklaard dat zij de Kosovo Security Force (KSF) in een volwaardig leger zal veranderen. Deze ontwikkeling betreft in hoge mate Servië, dat nog steeds beweert dat het door Albanië gedomineerde Kosovo het Servische grondgebied is. Zie [bericht](#).

In december 2018 verklaarde de Kosovaarse premier Ramush Haradinaj dat Kosovo het NAVO-lidmaatschap zal aanvragen na de vorming van de Kosovaarse strijdkrachten. Vóór hem verklaarde de Kosovaarse minister van Buitenlandse Zaken Enver Hoxhaj dat het doel van Kosovo is om tegen 2022 NAVO-lid te worden. Zie [bericht](#).

Lidmaatschap VN

De Veiligheidsraad van de Verenigde Naties heeft zich dit jaar drie keer beziggehouden met de situatie in Kosovo en zijn betrekkingen met Servië. Maar het is de enige van zeven afgescheiden staten van voormalig Joegoslavië die nog geen lid is van de VN. Zie [bericht](#).

Toetreding tot de EU

Het landenrapport Kosovo bij het voorstel van het EU-uitbreidingspakket 2019 is 29 mei uitgekomen. Enkele punten uit het rapport:

- Kosovo heeft vooruitgang geboekt bij de uitvoering van bepaalde belangrijke EU-gerelateerde hervormingen, met name wat betreft de verbetering van het juridisch kader op het gebied van de rechtsstaat en het openbaar bestuur.

- Er is goede vooruitgang geboekt met de goedkeuring van het pakket wetten betreffende het functioneren en de organisatie van het openbaar bestuur, overheidsfunctionarissen en salarissen.
- Het rechtsstelsel van Kosovo bevindt zich nog in een vroeg stadium. De rechterlijke macht is nog steeds kwetsbaar voor ongepaste politieke invloed.
- Kosovo bevindt zich in een vroege fase van de strijd tegen de georganiseerde misdaad. Er zijn maatregelen nodig om er strikt voor te zorgen dat er geen politieke inmenging is in de operationele activiteiten van wetshandavingsinstanties en de vervolging.
- De bestaande mechanismen voor coördinatie en implementatie van mensenrechten zijn niet effectief.
- Kosovo profiteert van een pluralistische en levendige mediaomgeving. De omroep blijft kwetsbaar voor politieke druk en invloed.
- Kosovo bevindt zich in een vroeg stadium wat de economische criteria betreft en heeft het enige vooruitgang geboekt bij de ontwikkeling van een functionerende markteconomie. Ondanks de sterke groei van de export van diensten is de economische diversificatie langzaam vooruitgegaan.
- Kosovo heeft enige vooruitgang geboekt bij het verbeteren van wegen, maar er zijn grote hiaten in de spoorweg- en energie-infrastructuur.
- Er is weinig vooruitgang geboekt bij het verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs en het aanpakken van tekortkomingen op het gebied van vaardigheden op de arbeidsmarkt.
- Wat de normalisatie van de betrekkingen met Servië betreft, is Kosovo betrokken gebleven bij de dialoog.
- De autoriteiten hebben vooruitgang geboekt bij het beheer van regelmatige en onregelmatige migratie.

Zie het [rapport](#) inclusief uitgebreide samenvatting.

Kabinetsappreciatie uitbreidingspakket - Landenrapport Kosovo

Het kabinet verwelkomt het feit dat Kosovo enige vooruitgang heeft geboekt in de strijd tegen corruptie door het opbouwen van een (bescheiden) *track record* van *high-level* zaken, maar corruptie blijft een serieus probleem.

Het kabinet betreurt het feit dat er geen vooruitgang is geweest op het gebied van mensenrechten en van vrijheid van meningsuiting. Nederland zal pas instemmen met het invoeren van visumvrijheid van Kosovaarse burgers wanneer er sprake is van een serieus en gedegen *track record* ten aanzien van de bestrijding van georganiseerde misdaad en corruptie en de continue vervulling van de overige voorwaarden.

Zie de volledige [kabinetsappreciatie](#).

Betrekkingen Nederland – Kosovo

Afgelopen februari bestond de Ambassade van de Republiek Kosovo 10 jaar in Nederland. Het Koninkrijk der Nederlanden is het 23e land dat de onafhankelijkheid van Kosovo erkende, namelijk op 4 maart 2008.

Handel

Kosovo behoort tot de honderdvijfenvijftig belangrijkste exportmarkten van Nederland. De bilaterale goederenhandel met Kosovo had in 2016 een omvang van 45 miljoen euro. Daarbij beliep de Nederlandse goederenexport 23,7 miljoen euro.

Een zwak punt van het Kosovaarse ondernemingsklimaat is corruptie, zo blijkt uit de 95^e positie op de *Corruption Perceptions Index 2016* van Transparency International.

Economie

Sinds de onafhankelijkheid in 2008 groeit de economie jaarlijks, zij het vanaf een laag niveau. Kosovo behoort tot de armste regio's van Europa.

Het bbp van Kosovo bedroeg in 2016 6,1 miljard euro. Dit was krap 1% van het Nederlandse bbp (761 miljard US dollar/692 miljard euro). Volgens het IMF groeit het Kosovaarse bbp dit jaar met 3,5% en in 2018 met 3,6%

Het IMF is positief gestemd over het financieel-economische beleid van de huidige Kosovaarse regering (IMF, 2017). Beleidsdoelen zijn onder meer versterking van het concurrentievermogen van het bedrijfsleven en verbetering van de fysieke infrastructuur.